

Hukuk sorag-jogaplary – 11. Hususy telekeçilik işi we ygtyýarnamalaşdyryş ulgamy

Category: Hukuk maslahathanasy, Kitapcy

написано kitapcy | 25 января, 2025

Hukuk sorag-jogaplary – 11. Hususy telekeçilik işi we
ygtyýarnamalaşdyryş ulgamy HUSUSY TELEKEÇILIK IŞI WE
YGTÝÝARNAMALAŞDYRYŞ ULGAMY

Bellenip geçilişi ýaly, hereket edýän kanunçylyga laýyklykda, telekeçilik işleriniň aýry-aýry görnüşlerini, 2008-nji ýylyň 25-nji iýunynda kabul edilen, „Işiň aýry-aýry görnüşlerini ygtyýarlylandyrmak hakynda“ Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda, ýörite rugsatnamanyň (ygtyýarnamanyň) alynmagyny talap edýän halatlarynda, hususy telekeçi döwlet belligine alnandan soň, degişli rugsatnamany (ygtyýarnamany) almalydyr [“Edara görnüşindäki taraplary döretmeýän hususy telekeçileri döwlet tarapyndan bellige almagyň tertibi hakyndaky düzgünnama №31”. Türkmenistanyň Ykdysadyýet we maliýe ministrligi we Türkmenistanyň Baş döwlet salgyt gullugy tarapyndan 2003-nji ýylyň 7-nji noýabrynda tassyklan. Aşgabat: Türkmenistanyň ministrlikleriniň we pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň ýygyndysy, 2011. №1(11), 331-nji sahypa. II böleginiň 5-nji bendi.]

Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda, işleriň aşakdaky görnüşleri ygtyýarlylandyrylmaga degişlidir:

- lukmançylyk işi;
- dermançylyk işi;
- lukmançylyk-tehniki iş;
- dezinfeksiýa, dezinfeksiýa we deratizasiýa işleri geçirmek boýunça iş;
- weterinariýa işi;

- tohum maldarçylyk, garaköli baganalary öndürmek we ýerlemek babatynda iş;
- tohumçylyk işi;
- balyk tutmak we beýleki suw haýwanlaryny awlamak bilen baglanyşykly iş;
- tebigy baýlyklary peýdalanmak we daşky gurşawy goramak boýunça iş;
- nebit önümlerini we ýangyç-çalgý materiallaryny ýerlemek boýunça iş;
- spirti, alkogolly önümleri, temmäki önümlerini getirmek, ýerlemek babatynda iş;
- azyk önümlerini we ot-iýmleri öndürmek we ýerlemek hem-de sarp edijileri çüýşelere gaplanan agyz suwy bilen üpjün etmek babatynda iş;
- ilatyň iýmit nokatlaryny guramak we taýýar azygy ibermek boýunça iş;
- standartizasiýa we metrologiýa babatynda iş;
- senagat howpsuzlygy, howply desgalary taslamak we gurmak hem-de howply ýükleri daşamak babatynda iş;
- ýangyn howpsuzlygy babatynda iş;
- awiasiýa işi;
- deňiz we içerkî suw ulagynda daşamak, ulag-ekspedisiýa işi;
- awtomobil ulagynda daşamak, ulag-ekspedisiýa işi;
- elektroenergetika babatynda iş;
- aragatnaşyk babatynda iş;
- himiki önümleri getirmek, öndürmek we ýerlemek babatynda iş;
- geodeziýa we kartografiýa işi;
- gurluşyk materiallaryny, önümlerini we konstruksiýalaryny öndürmek boýunça iş;
- gurluşyk babatynda iş;
- **bilim bermek we işgärleri hünäre taýýarlamak işi;**
- neşirýat işi;
- çaphana işi;
- syýahatçylyk işi;
- bedenterbiýe-sagaldyş we sport hyzmatlaryny bitirmek boýunça iş;
- humarly oýunlar we pula oýnalýan oýunlar bilen baglanyşykly

iş;

- auditor işi;
- ätiýaçlandyrmak babatynda iş;
- gymmatly kagyzlaryň bazaryndaky hünär işi;
- baha kesmek işi;
- rieltorçylyk işi;
- bank işi;
- gymmat bahaly metallar we gymmat bahaly daşlar bilen baglanyşykly iş;
- aýry-aýry gümrük düzgünleriniň çäklerinde amala aşyrylýan we gümrük hyzmatlaryny bitirmek boýunça iş;
- edara görnüşindäki taraplara we şahsy taraplara hukuk kömegini bermek;
- neşe serişdeleriniň, psihotrop maddalarynyň we prekursorlaryň dolanyşygy çygryndaky iş;
- raýatlary daşary ýurtlarda işe ýerleşdirmek bilen baglanyşykly iş;
- medeniýet we sungat çygryndaky iş;
- audio, wideo we kino önümlerini köpçülikleýin görkezmek hem ýaýratmak bilen baglanyşykly iş;
- awtoulag serişdelerini ýerlemek babatynda iş [„Işiň aýry-aýry görnüşlerini ygtyýarlylandyrmak hakynda“ Türkmenistanyň Kanuny. Aşgabat: Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 2008. № 2, 34-nji madda. 20-nji maddanyň 1-nji bölegi.]

Şonuň ýaly-da, „Işiň aýry-aýry görnüşlerini ygtyýarlylandyrmak hakynda“ Türkmenistanyň Kanunyna üýtgetmeleri we goşmaçalary girizmek arkaly, işleriň beýleki görnüşlerini ygtyýarlylandyrmagyň girizilmegi mümkindir. Ygtyýarlylandyrmak hakyndaky düzgünler bilen ygtyýarlylandyrylmaga degişli işiň aýry-aýry görnüşleriniň düzüminde önümleriň, işleriň we hyzmatlaryň kiçi görnüşleri we (ýa-da) sanawy bellenilip bilinýär.

Ygtyýarlylandyrmaga degişli işiň aýry-aýry görnüşleri boýunça ygtyýarlylandyryjy edaralaryň sanawy hem-de ygtyýarnamalaryň berilmegi üçin alynýan döwlet pajynyň möçberleri

Türkmenistanyň Prezidentiniň karary bilen tassyklanan resminamada kesgitlenýär [“Türkmenistanda ygtyýarlylandyrmak işini guramagy kämilleşdirmek hakynda” Türkmenistanyň Prezidentiniň 2013-nji ýylyň 23-nji awgustynda kabul eden, №13180 belgili karary we onuň goşundysy. Aşgabat: Türkmenistanyň Prezidentiniň namalarynyň we Türkmenistanyň Hökümetiniň çözümleriniň ýygındysy, 2013. № 8, 2767-nji madda.]

Bellik: Türkmenistanyň kanunçylygyna degişli kadalaşdyryjy hukuk namalar bilen Türkmenistanyň Adalat ministrliginiň saýtynyň «HUKUK MAGLUMATLAR MERKEZI» atly bölümünde (saýtyň salgysy: <https://minjust.gov.tm/hukuk/merkezi>) islän adam internet aragatnaşygynyň üsti bilen tanşyp, okap-öwrenip bilýär. Zerurlyk ýüze çykanda şol saýtyň üsti bilen degişli kadalaşdyryjy hukuk namalar boýunça mugt hukuk maslahatlaryny we düşündirişlerini alyp bilýärler.

Ondan başga-da Türkmenistanyň döwlet syýasatynyň degişli ugruny amala aşyrýan we döwlet dolandyryşynyň bellenen pudagynda ygtyýarly edara hökmünde hereket edýän, ýagny profilleýin ministrlikleriň, gulluklaryň, guramalaryň hem-de edaralaryň resmi saýtlarynda olaryň öz işlerini amala aşyrýan çygyrlary boýunça kanunçylyk namalary bar, dürli sowallar bilen ýüz tutup, olar bilen habarlaşyp bolýar.

Çeşmesi: Ýagmyr Nuryýew, Serdar Ataýew, Aýdogdy Çaryýew, Döwran Orazgylyjow. Telekeçilik işi: kanunçylyk we tejribe. Ylmy-amaly gollanma. Aşgabat: Ylym, 2015. Sah. 37-39.
Hukuk maslahathanasy